

Grovfoderets pris på foderbordet

Bedrifterne i Grovfodermatchen har de seneste par år registreret alt omkring grovfoderet lige fra etablering og høst i 2009, til det var serveret på foderbordet foran dyrene i 2010.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Det betyder, at det har været muligt for os at beregne totalomkostningerne pr. FE for græs og majshelsæd og dermed kender vi prisen for varen, leveret på foderbordet.

Daglige registreringer på Grovfodermatchens bedrifter gennem 2 år betyder, at vi nu kender prisen på grovfoderet, når det er serveret på foderbordet foran køerne. Foto: Peter Hvid Laursen, VFL-Kvæg

Produktionsomkostninger mark

Bedrifterne har vejlet og registreret alle grovfoderudbytter i 2009. Desuden anvendte bedrifterne i 1. halvleg programmet Mark Online som værktøj til at samle alle registreringer i forbindelse med produktionen. Her er der registreret forbrug af udsæd, gødning, kemikalier, maskinløsninger og timeforbrug på de enkelte marker. Hertil kommer tidsforbrug og materiale i forbindelse indlægning i silo og tildækning.

Med en komplet registrering kunne produktionsomkostninger for de enkelte afgrøder beregnes. For at være sikker på, at der blev registreret rigtigt på de enkelte afgrøder og marker, har vi sammenholdt de løbende registreringer med det, der var opgjort ifølge bedriftenes årsrapport. Se tabel 1 med de høstede udbytter og beregnede omkostninger.

Forudsætninger, som er anvendt for beregningen

Tabel 1. Oversigt over udbytter og produktionsomkostninger, afgrøder lagt på lager

	• Forrentning og afskrivning, egne maskiner, 20 % af saldværdi pr. 1/1 2009 • Aktuelle leasingydelser for leasede maskiner • Vedligehold 2009 ifølge bogføringen • Brændstof 2009 ifølge bogføringen fordelt på maskiner ift. størrelse og timeforbrug • Timeløn ansatte: 170 kr. pr. time • Ejeraflønning: 170 kr. pr. time • Værdi af husdyrgødning = 0 • Stykomkostninger fordelt på mark nr. • Maskinstationsomkostninger fordelt på mark nr. • Der er ikke beregnet omkostninger til jordleje samt alternativ DB			
2009 Bedrift nr.:	1	2	3	4
Høstede udbytter, græs pr. ha (FE)	10.045	11.391	11.244	9.631
Øre pr. FE	58	51	74	54
Høstede udbytter, majshelsæd pr. ha (FE)	10.497	12.199	12.970	11.348
Øre pr. FE	57	40	68	58

Ensileringsstab

Som det fremgår af ovenstående, blev der høstet store udbytter i 2009, men desværre forsvinder en del af det i form af ensileringsstab. Derfor har vi fulgt de høstede afgrøder fra lager til foderbord, og nu - hvor beholdningerne er opbrugte - kan ensileringsstabet opgøres.

Bedrifterne har dagligt registreret foderforbruget via fuldfodervognene, ligesom det kasserede har været en tur over vægten igen. Vi har opgjort tabet i kg tørstof af kg tørstof, som var høstet (kg tørstof indlagt på lager (høst) - kg tørstof udtaget fra lager (fodring) = ensileringsstab, kg tørstof). Ensileringsstabet er herefter opgjort med en tabsprocent. Når de høstede udbytter fratrækkes tabet, får vi resultater af de opfodrede nettoudbytter. Ensileringsstabet kan herefter opgøres som en ekstra omkostning pr. FE. Se tabel 2, hvor vi også har valgt at vise tabet i kr. pr. bedrift og pr. årsko.

Tabel 2. Oversigt over ensileringsstab og produktionsomkostninger pr. FE inkl. ensileringsstab

Græs

2009 Bedrift nr.:	1	2	3	4
Høstede udbytter, græs pr. ha (FE)	10.045	11.391	11.244	9.631
Ensileringsstab % tørstof	0,5	1,6	5,8	6,7
Opfodrede udbytter, græs pr. ha (FE)	9.988	10.941	10.622	9.046
Øre pr. FE (høstet)	58	51	74	54
Ens. tab, øre pr. FE	0	2	4	3
Øre pr. FE (opfodret)	58	53	78	57

Majshelsæd

2009 Bedrift nr.:	1	2	3	4
Høstede udbytter, majshelsæd pr. ha (FE)	10.497	12.199	12.970	11.348
Ensileringsstab % tørstof	6,4	0,8	4,5	0,7
Opfodrede udbytter, majshelsæd pr. ha (FE)	9.825	12.102	12.386	11.268
Øre pr. FE (høstet)	57	40	68	58
Ens. tab, øre pr. FE	4	0	3	0
Øre pr. FE (opfodret)	61	40	71	58

Ensileringsstab

2009 Bedrift nr.:	1	2	3	4
Kr. pr. bedrift	21.066	11.972	15.317	20.092
Antal årskoer	240	292	194	275
Kr. pr. årsko	88	41	79	73

Lageromkostninger

For at beregne lageromkostningerne har vi opgjort lagerets fysiske størrelse i m² og m³, og vi har, ligesom for maskinomkostningernes beregning, taget udgangspunkt i den opgjorte værdi pr. 1/1 2009. Herpå har vi beregnet en forrentning og afskrivning på 9 %. Dog har vi samtidig anslået en nyværdi og beregnet omkostningen - ligeledes af nyværdi for sammenligningen skyld. Se tabel 3.

Tabel 3. Beregning af lageromkostninger, øre pr FE

2009 Bedrift nr.:	1	2	3	4
Lagerstørrelse i m ³	5.300	15.100	4.300	9.100
Værdi 1/1 2009 (1.000 kr.)	739	2.389	1.050	1.743
Nyværdi (1.000 kr.)	1.733	3.320	1.577	2.354
Rente og afskrivning af 1/1 2009	67.000	215.000	95.000	157.000
Lageromkostninger, kr. år årsko	376	410	558	674
Lageromk. øre pr FE	5	6	10	10
Lageromk. ved nyværdi	11	9	15	13

Rente 5 %, afskrivning 4 %

Udfodringsomkostninger

Udfodringsomkostningerne er beregnet på baggrund af dagligt registreret tidsforbrug på alle opgaver, som vedrører fodring, såsom rengøring af foderbord, afdækning af siloer, læsning og blanding af foder samt udfodring.

Dagligt registreret tidsforbrug, ligger til grund for beregning af udfodringsomkostningerne. Foto: Peter Hvid Laursen, VFL-Kvæg

Mandetimerne er aflønnet med 170 kr. pr. time, mens staldmateriel og - maskiner er forrentet og afskrevet på baggrund af saldværdien pr. 1/1 2009. Hertil kommer fordelte brændstofomkostninger og vedligeholdelsesomkostninger ifølge bogføringen. Se tabel 4.

Tabel 4. Beregning af udfodringsomkostninger, øre pr FE

2009 Bedrift nr.:	1	2	3	4
-------------------	---	---	---	---

Arbejdstimer pr. år	496	450	669	700
Timer pr. årsko	2,07	1,54	3,45	2,55
Arbejdsomk. kr. pr. årsko	351	262	587	434
Omk. maskiner kr. pr. årsko	521	602	529	241
I alt udfodring kr. pr. årsko	872	864	1116	675
Udfodring øre pr. FE	12	13	20	10

Grovfoderomkostninger i alt på foderbordet

I tabel 5 vises de samlede omkostninger fra ovenstående beregninger.

Tabel 5: Samlede omkostninger på foderbord, øre pr. FE

Græs

2009 Bedrift nr.:	1	2	3	4
Øre pr. FE (høstet)	58	51	74	54
Ens. tab, øre pr. FE	0	2	4	3
Lageromk. øre pr. FE	5	6	10	10
Udfodring, øre pr. FE	12	13	20	10
I alt på foderbord, øre pr. FE	75	72	108	77

Majshelsæd

2009 Bedrift nr.:	1	2	3	4
Øre pr. FE (høstet)	57	40	68	58
Ens. tab, øre pr. FE	4	0	3	0
Lageromk. øre pr. FE	5	6	10	10
Udfodring, øre pr. FE	12	13	20	10
I alt på foderbord, øre pr. FE	78	59	101	78